

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 24 Cor.
 Pe un jum. . . 12 "
 Pe o lună . . . 2 "
 Ziar de Duminică
 Pe un an . . . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . . 10 Cor.
 Ziar de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRATIA
 Deák Ferencz-utca 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Multumite publice și Loc de-
 schis costă fiecare șir 20 fl.
 Manuscripte nu se în-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

„Politica Românilor din Ungaria.“

Supt acest titlu primim din București o broșură politică pe care am citit-o cu mare interes. Nu cunoaștem autorul care se ascunde supt inițialele A. B., el se dovedește însă un profund cunoscător al chestiunii noastre și al întregii chestii românești.

În cele 53 pagini, pe cari se estinde broșura, autorul condensează cu multă competență materia ce tratează, cu întreg materialul ei istoric și politic. Înainte însă de a ne spune cuvântul asupra ei, socotim mai nimerit a o reproduce întregă pentru cetitorii noștri.

Autorul, oricine ar fi, a săvârșit un lucru foarte laudabil, pentru care merită toată recunoștința noastră. De o vreme mai îndelungată literatura noastră politică este lipsită cu desăvârșire de acest gen de lucrări atât de importante pentru educația și orientarea politică a publicului.

Apar broșuri în ungurește, în nemțește, despre această palpitantă chestie a neamului nostru întreg și ea nu ispitește pe bărbații noștri politici, nici de dincoaci, nici de dincolo, a se ocupa de ea în felul acesta mai general și metodic.

Întreaga educație politică se face numai prin articolele presei periodice cari, însă, prin însăși natura lucrului, tractează mai mult fragmentar chestiunile și nu într-o

orânduire organică, ci, în ordinea în care le aduce actualitatea.

Autorii, mai ales gazetari, nici, nu se pot opri prea mult la câte una, fiindcă fiecare zi își aduce pe a sa. O orientare largă și complectă nu ne pot da aceste articole, cari mai sufăr și de condiția esențială a însăși naturii lor: scurțimea.

Dar, chiar și în presa periodică, câți dintre bărbații noștri politici, dintre oamenii noștri de știință vin să-și aducă competența lor în chestiunile cari ne agită? Afară de d. N. Iorga și de articolul de astăiarnă a dlui Stere, cine dintre numeroșii bărbați de stat ai țării, mai ține să se rostească din când în când, când ne aflăm la câte o răspântie măcar, în publicitate?

Nu mai vorbim de oamenii noștri, politici. Dintre atâția deputați, nu ești în stare, să câștigi dela unul vre-un articol măcar la Paști ori la Crăciun. Îți vine să crezi că n'au nimic de spus, ori e la mijloc un dispreț suveran față de public.

Ne uităm adeseori cu invidie la presa nemțească și chiar la cea ungurească, cum cei mai de seamă reprezentanți ai vieții publice, ai științii, vorbesc zi de zi dela tribuna aceasta publicului lor.

Se obiecționează, că bărbații noștri politici nu pot să scrie fără primejdia procurorilor. Nu e suficientă scuza și mai ales nu e frumoasă. Mai mult, ea pare a fi numai un pretext, pentru că dacă ar fi adevărată, i am vedea totuși scriind supt anonimate.

Nu e însă adevărată, și motivul nici nu este acesta, ci'i altul mult mai profund și mai dureros, care este atins și în broșura de care ne ocupăm, dar care printr'un firesc sentiment de jenă, se tăgăduiește. Bate la ochi mai ales repulsiunea generației mai tinere, față de condei. În presa noastră afară de dd. Slavici și Brote nu întâlnim un singur nume, deși câți nu ar dori să întâlnească mai ales pe ai acelora cari știu să deie în parlamentul din Budapesta o formulare atât de frumoasă și îndrăzneată postulatelor noastre în limba ungurească.

Nu scriu, pentru că nu știu scrie românește. Acesta e motivul adevărat. Generația care a urmat generației memorandiste, mult mai românească prin cultură, a eșit aproape exclusiv din școli ungurești, îmbibată prin urmare cu cultura și gândirea ungurească absolut. Reprezentanții ei, cum cu dreptate spune autorul broșurei, și-au petrecut anii de studii, urmărind discuțiile politice ale Ungurilor și astăzi își iau hrana sufletească exclusiv sau în tot cazul mai mult din »Budapesti Hirlap« (și »Népszava« mă rog) și din alte publicații ungurești de aceeași natură și valoare.

Cu multă dreptate exclamă autorul, că aci vede primejdia. Ziarul nostru a semnalat-o de mult, și d'aceia a combătut cultul excesiv al deputaților noștri pentru Budapesta, pe care o proclamaseră, un moment, drept centru cultural al Românilor. Rătăcirea mai durează încă și azi și de-aceia un bun serviciu face autorul broșurei, mai ales că s'au găsit și dincolo oameni cumiți

Bonaf.

*Te aproprie! Ca umbra mă urmărești.
 Te port în suflet și în minte ne'ncetat.
 În tine văd un idol intrupat;
 Și ca din basme îmi răsai!... Tu ești.*

*Flore în rouă dimineții, când zămbești.
 Raze de-apus de soare și s'au lăsat
 Pe păr și pe chipul tău înbujorat.
 Cu noaptea adâncă a ochilor vrăjești;*

*Iar vraja lor e-a inimei durere;
 Sînt sclavul lor și-ți simt a ta putere,
 Catifelata-ți mână las'o tu ușor,*

*Pe ochi mei, și-mi ia lumina lor;
 Să port icoana doar a chipului tău drag.
 Și basmul zilelor trecute în șirag.*

Bosnief Paraschivescu.

In așteptare.

De Const. A. Giulescu.

E zi posomorâtă de toamnă. O burnițală rece cade de trei zile. Stradele sânt pline de apă, murdare, iar din castanii aproape goi, cad alene cele din urmă frunze arămii. Pe aleile grădinei de supt fereastră, zac mormane de foi moarte, supt care stau îngropate atâtea vise dragi, făurite în zilele frumoase de primăvară!... Vântul trece șuerînd printre ramurile despoiate; iar în văzduhul ca leșia aleargă norii grei, cenușii. Într'un colț al grădinei se leagănă două gherghine ofilite, pe când o pisică jegărită tremură de moarte în mijlocul stradei. Tot mai întunecos se face cerul; iar ploaia cade, cade mereu, mărunță, ca strecorată printr'o pânză!...

Inchid ochii și gândurile mi-se duc aiurea... De ce nu pot pleca cu ele în largul lumii? Acum iată-mă pe un vîrf de deal, răsturnat pe spate, în iarba moale de supt ramurile unui stejar bătrîn. Acolo, unde mi-am petrecut anii tineri. Și iar acum, mă văd în brațele mamei, în căsuța noastră din Popleni; oricine mai știe unde!... Ce sfântă, ce dulce-i vorba asta: mamă!... Pare că-i aud glasul, cum mă strigă cu vorba ei blajină din cale-afară!... Uite, par'c'o văd cu părul tras pe frunte, cum mă privește blînd și cum vine încet, cu pași mărunți spre mine!... Cine mă poate alinta mai dulce, mai cu drag ca brațul mamei?

Un clopot depărtat bate ora trei. O vrabie stă cu piciorușele roșii prinse de spăteaza ferestrii și bate cu ciocul în geam: Poate că cere adăpost,

sărmana! Șterg geamurile aburite și privesc iar pe drum, cum trece lumea grăbită!...

Pisica sgrebulită din stradă țipă plîngător. Un suflet aruncat în durerile vieții! Mă gândesc: cât de răi is oameni!... Iată ș'un țigănuș mai mult gol. S'a oprit în colțul stradei și scâncește cu capul vîrât în gulerul unei hăinuțe numai petece. Intinde mîna la un trecător, dela care primește poate o înjurătură!... Pentru o clipă văd aceeași durere, legată de aceeași soartă!... Cum știe natura să apropie pe om de un animal!... Și ploaia cade într'una, rece, aburînd geamurile la ferești!...

Eu aștept pe draga mea, care nu mai vine!... Cât de greu e s'aștepti ce-ți e iubit!... Pare că-i aud foșnetul rochii. - O părere! Și vai! câte cuvinte dragi nu-i păstrez; câte îmbrățișeri nu i-am făgăduit în minte!... O văd, cum deschide ușa încet, și întră rîzînd în casă!... Ah! a venit cu ea și primăvara! Simt mirosul de liliac și vioarele!... Alerg să-i cad în brațe și ea mă desmiardă ca pe un copil, și mă întreabă câte toate!... Eu îi răspund rece, nepăsător!... Nu știu ce răsvrătire luă deodată naștere în inima mea? Sărmana mea inimă!... De câteori n'am ars-o pe rugul dragostei!... Dar renaște ca pasărea Phoenix, din propria-i cenușă.

Unde v'ați împrăștiat cuvinte dragi? Și voi îmbrățișeri deșarte, ce v'ați făcut? - Păreri, toate-s numai păreri!...

Același clopot bate ora patru. Privesc în jurul meu ca un lunatic. Mă văd și mai singur, și mai abătut!... Imi zic atunci: Nu mai vine!... Și mai răsvrătită mi-e inima! O durere ne înțeleasă

Au mai trimis de asemeni, pentru loterie, dna *Viora I. Dr. Ciordaș* din Beiuș: două basmale frumoase, făcând parte din portul național din Bihor, obiectele fiind însoțite de următoarele rânduri călduroase adresate vice-președintei reuniunii:

Dragă Doamnă,

...De-asupra norilor vieții românești, plutește o dulce aureolă: e sufletul plin de lumină al femeii române! Cucernici, bătrâni și tineri înviorați de o potrivă, vor prinde scînteia însuflețirii, cutezînd totul pentru națiune.

Vioara Dr. Ciordaș.

Dșoara Aurelia Vancu, Măderat, a dăruit, un șorț cusut pe etamină cu motive românești, 1 ridicul țesătură românească.

Dșoara Florica Morar Măderat, 1 ridicul și și un mijloc de masă, țesătură românească.

Dșoara Valeria Siartău, Măderat, o perniță pentru ace și un ridicul țesătură românească.

Dșoara Hortensia Popescu, Măderat, o perniță pentru ace, filătură.

D-na *Elena Gogoltan*, Orșova, o cămașă bărbătească, cusătură românească, un brâu, cusătură românească.

D-na *Neta Călcuniar*, Orșova, o cămașă bărbătească cusătură țărănească, un ștergar țesătură națională.

Dșoarele *Veturia* și *Elvira Blaga* — Homorog, un fugar pe etamină cu ajur, o cuvertură pentru bufet, etamină cu ajur, trei ștergere alese.

Dșoara *Hortensia Groza* — Sân Mihailul Român, o perniță de canapea, de etamină lucrată în puncte; și

Dela d-na *Dr. Bodea* — Cernăuț (Bucovina), un prea frumos fugar din pânză românească în cusătură originală cu fir de argint și culori și un mijloc de masă aceiași cusătură.

Apoi, d. profesor *Blaga* — Brașov o pernă de balançoir, din catifea maronă, pirogravată, cu frange de postave și dela dra *Marioara Blaga* Brașov un mijloc de masă din etamină cu broderii și ajururi.

Noua situație.

Criza.

Arad, 12 Noembrie

Acum vre-o cincisprezece ani a părăsit plaiurile frumoasei Italii, unde se refugiase pe lângă tatăl său, în urma vremilor de neliniște dela 48, un modest inginer, care a venit aci nu pentru a-și practica meseria, ci nutrind cele mai falnice idealuri întru realizarea unui viitor strălucit. Adăpostit supt umbra tatălui său, călăuzit în tot locul de cinstea, ce o avea în fața maselor inculte, numele său mare, Kossuth Ferencz a ieșit din întunerecul în care zăcuse neobservat atîta vreme, și s'a ridicat la niște înălțimi, unde numai zeii Olimpului își permiteau luxul să se ridice.

În curînd s'a bătut toba în lungul și latul țării, că Mesia ungarilor a venit în mijlocul poporului să-l mîntuie. Și norodul credul a dat ascultare acestor cuvinte și din toate părțile curgeau omagiile și aclamațiunile asupra capului veneratului șef.

Întreagă țara s'a declarat pentru ideile independiste (!) ale »Mîntuitorului« și un puternic partid se înghebează, pentru a rupe lanțurile de uniune cu Austria.

O amenințare numai din partea Vienei și legiunile ungare aveau să se năpustească cu o furie mai vjnică ca la 48 asupra fortăreței austriace.

Amenințarea n'a întârziat. A venit incidentul dar a fost pe placul ungarilor: *Chlopy!*

Țara se ridică dela un cap la altul. Pe pusta Ungariei se poartă în semn de război steaguri roșii și legendara sabie muiată în sânge.

Se formează puternica tabără indepen-

distă care dela 1905 și până eri a dat cele mai grozave ataruri asupra Burgului, care din norocire a putut să reziste.

Eri rîndurile armatei invincibile s'au spart și generalismul a fost înlăturat ca și cel mai de prisos recrut.

Viena oftează ușurată, pentru că s'a scăpat de niște rebeli, dar mai ușurată respiră clica *Wekerle—Andrássy—Apponyi*, care și-a luat de pe cap o influință atât de puternică și mai ales supărătoare, cum era cea a independiștilor. Frațiunea rămasă cu ei e neputincioasă și o pot frămînta cum le place.

Coaliția redusă în cadrele ei de astăzi și-a slăbit, ce e drept forțele înlăuntru, avînd în fața ei opoziția lui *Justh* și a grupării sale; în afară însă, — vorbim de Viena — a câștigat mult, căci singurele elemente, cu care Coroana e dispusă să lucreze sînt constituționalii cu aliații lor.

Vom vedea, dacă viitorul va fi în stare să schimbe icoana acestei stări și să împingă în fața scenei pe cei, care astăzi sînt siliți să marcheze rezerva.

În orice caz ziua de eri își are însemnătatea ei istorică.

Lumea s'a învățat să judece faptele și nu persoanele.

Kossuth, în acțiunea sa politică a jucat numai un rol indirect. El a fost berbeculele cu care coaliția a încercat să sfarme poarta Burgului, dar fără nici un rezultat. Probabil că Viena inspectase culisele politice ungare și demascase la timp pe comediant.

Campania de eri trebuia mai curînd sau mai tîrziu să se anunțe și asupra rezultatului ei nu puteam avea nici o îndoială.

Kossuth va rămînea aceea ce a fost fiul tatălui său, iar politica se va conduce cu fapte, cu acțiuni, iar nu cu personalități.

Conferința partidului naționalităților.

Budapesta, 11 Noembrie.

(Dela corespondentul nostru). *Partidul naționalităților, supt președinția dlui dr. Teodor Mihail, a ținut azi la orele 6, la hotelul »Jägerhorst«, o conferință în care s'a luat o hotărâre cu privire la atitudinea ce va manifesta partidul în ședința de mîne a camerei. Hotărârea deputaților naționaliști se ține în secret, — se zvonește însă că ei vor sprijini pe Justh.*

Partidul lui Justh.

Budapesta, 12 Noembrie.

(Dela corespondentul nostru). Ședința de constituire a partidului lui *Justh* a avut loc azi, seara. La propunerea lui *Justh* a fost ales președinte *Ladislau Meskó*, fostul secretar de stat în ministerul de justiție, care a demisionat ieri. Vicepreședinți au fost aleși cu unanimitate *Mérey*, *D. Nagy*, *D. Háviár*, contele *A. Teleky* și ovreul *S. Bakonyi*. Dintre vechii vicepreședinți ai partidului independist au rămas în funcțiune *L. Holló* și contele *Batthyanyi*.

Partidul lui *Justh* a câștigat azi noi membrii, între cari *O. Hoffmann* și *D. Polónyi*.

În ședința de mîne a camerei partidul va candida la preșidenție pe *Justh*.

Conferința partidelor guvernamentale.

Budapesta, 12 Noembrie.

(Dela corespondentul nostru). Partidul lui *Andrássy*, partidul poporal și partidul

lui *Kossuth*, s'au întrunit azi în coferință comună, ca să designeze candidați pentru biroul prezidial al camerei. A fost proclamat cu unanimitate candidat pentru președenție *I. Toth*, care însă a declinat dela sine această onoare. Tot cu unanimitate au fost apoi candidați următorii: *Alexandru Gaal* președinte, iar vicepreședinți *Stefan Rakovszky* și *Návay*.

Partidul stîngei.

Budapesta, 12 Noembrie.

(Dela corespondentul nostru). Imediat după ședința camerei deputații stîngei au ținut o conferință supt prezidiul lui *Șt. Szappanos*. S'a constatat cu vie satisfacție faptul că partidul independist a eliminat din sânul său elementele cangrenoase și că astfel a scuturat și tutela tacită a partidelor 67-iste, punînd în sfârșit un capăt cultului personal, atât de exagerat în timpul din urmă.

Croații.

Budapesta, 12 Noembrie.

(Dela corespondentul nostru). Dintre deputații croați sînt de prezent în Budapesta abia 10 inși. Aceștia avînd în vedere însemnătatea evenimentelor politice ce se anunță pe mîne, au hotărât ca partidul croat să țină mîne o conferință, înainte de ședința camerei și în acest scop au chemat telegrafic la Budapesta pe deputații absenți.

Slovaci și criza.

Budapesta, 12 Noembrie.

(Dela corespondentul nostru). «*Slovenski Tyzdennik*», organul partidului slovac de democrat supt conducerea deputatului *Milan Hodza*, se ocupă azi la loc de frunte cu situația ce s'a creat în urma desbinării partidului kossuthist și zice cam următoarele:

E timpul suprem ca »grupul lui Hodza« (înțelege pe deputații naționaliști) să părăsească politica popilor și advocaților. Trebuie să abandonăm politica tradițională a anilor 60—70, căci ea nu slujește decît interesele politice domnești. Trebuie să apucăm pe un drum nou, și anume pe drumul politicii liberale și democratice. Politica aceasta nu trebuie îngrădită cu interesele de clasă. Ea va îmbrățișa apoi interesele tuturor slavilor. Trebuie să îmbrățișem cu aceiași căldură interesele muncitorimel, cu care vom îmbrățișa și interesele clasei intelectuale.

Proporția numerică a partidelor.

În ședința de azi a camerei nu s'a putut lămurii încă deplin care e proporția numerică adevărată a partidelor în parlamentul ungar, deoarece prin demisia din biroul prezidial a lui *Justh Batthányi* și *Mérey*, lupta în jurul băncii nu se va da decît mîne, cu prilejul alegerii noului birou prezidial. După cât se prevede însă ea e aproximativ următoarea:

Grupul Justh	—	—	—	—	125
Croații	—	—	—	—	40
Naționaliștii	—	—	—	—	24
Stînga	—	—	—	—	12
Fără partid	—	—	—	—	3

Voturile opoziției: 204.

Partidul constituționalist	—	—	—	—	90
Partidul poporal	—	—	—	—	30
Partidul Kossuth	—	—	—	—	85
Democrați	—	—	—	—	4
Fără partid	—	—	—	—	3

Voturile guvernamentale: 212.

Partidul băncii mai speră însă să se sporească cu vre-o 20—30 de aderenți, prin atașarea croaților și a unei fracțiuni din partidul lui *Kossuth*. La rîndul lor și guvernamentalii speră să obțină majoritatea, — proporția definitivă se va limpezi însă probabil în ședința de mîne.

»Nobel spitze«.

După cum apare din rapoartele amănunțite ale ziarelor ungurești, »istorica« ședință de ieri a partidului independist a decurs într-o atmosferă cu adevărat de circimă. Atît partizanii lui *Kossuth* cit și ai lui *Justh*

veniseră la ședință cu capul plin de aburii alcoolului, trăzniți de-abinele — căci după cum bine știm, compatrioții noștri, precum ieri, așa și în vremurile cele mai îndepărtate, își prăznesc isprăvurile totdeauna cu «magnum aldomas». Taberele manechinilor au avut nevoie de nițel «curaj», ca să poată înfrunta săgețile încrucișate ale privirilor lui Kossuth și Justh, iar «curajul» doarme atât de adânc în fundul conștiințelor patriotice încât numai cu alcool se poate deștepta. Și îmbărbătați de un «Nobel spitze» — așa numesc ziarile ungurești starea de beție de ieri a kossuthiștilor, — ei au făcut «minuni». Poporul ungurec se poate felicita de asemenea conducători.

Ședința Camerei.

— Dela corespondentul nostru. —

Budapesta, 12 Noembrie.

Ședința de azi s'a deschis în mijlocul unui interes enorm. Galeriile erau tixite. Deputații naționali au fost bine reprezentați.

Cel dintâiu eveniment însemnat al ședinței a fost demisiunea președintelui și a vicepreședinților, ca o urmare firească a întâmplărilor de ieri. Măine se va face alegerea noului prezidiu, care, precum se crede, se va termina cu învingerea lui Justh. Proportia numerică a partidelor este adecă asta: Partizanii lui Justh 126, partidul stângii 13, fără partid 15, croați 40, naționaliști 26, democrați 4, va să zică 224 de inși, cari vor vota cu Justh, contra cărora sânt: Aderenții lui Kossuth 86, constituționali împreună cu sași 91, poporali 32, de tot 209. Despre 19 deputați nu se știe unde vor aparține, 1 mandat e fără posesor.

Candidații partidului Justh sânt:

Iuliu Justh, președinte, contele Batthányi și Mérey Lajos vicepreședinți. Candidații partidelor cooperative sânt Gaal Sándor președinte și foștii vicepreședinți Náray Lajos și Rakovszky Isván.

În ședința de azi a camerei era să fie ales președinte de vârstă, deputatul sârb naționalist Mihail Polyt, ca cel mai bătrân dintre deputați. Observând împrejurarea aceasta, ministrul Andrassy l-a chemat pe Polyt pe culoare, pretextând că are de vorbit ceva cu el și l-a ținut de vorbă până ce în sală se săvârșise alegerea prin alt președinte. Andrassy — după cum aflu din cercurile partidului constituțional — s'a prețat la manopera aceasta din motivul că »ar fi o rușine pentru Ungaria ca parlamentul ei să fie prezidat chiar și numai pe o clipă de un deputat naționalist«.

Fără președinte.

Scaunele deputaților sunt aproape complet ocupate. Lipsea încă președintele. Urcă deodată tribuna președințială funcționarul Tassy Károly și sună clopoțelul.

— S'auzim pe chestor!

Din rândurile întâi se ridică chestorul Leszkay Gyula și spune:

Domnilor deputați! Am onoarea a vă anunța că președintele și vice-președintele camerei au demisionat din posturile lor!

— Bravo! Bravo! — strigă cei din dreapta — De mult trebuia să facă asta!

— Trăiască Justh! — răspund cei din stânga. Ovațiile durează mai multe minute. După ce în-

cetează își fac intrarea membrii cabinetului. Întâiu Kossuth urmat de contele Apponyi, Werkerle, contele Andrassy, Darányi și Jekelfalussy. Se repetă ovațiile. Aderenții le fac mari ovații, în băncile aderenților lui Justh strigă Hoch!

Președintele de vârstă.

Făcându-se liniște, Leszkay continuă:

— Fiindcă cel mai în vârstă dintre colegi, după știrea mea este d. deputat Pap Elek îl rog să binevoiască a ocupa scaunul președințial.

Insoțit de chestor, deputatul Pap Elek ocupă fotoliul președințial.

Holtsy Pál: Illyés Bálint e mai bătrân...

În zgomotul mare i-se pierd cuvintele.

Demisiile.

Președintele de vârstă: Deschide ședința și roagă pe notarul Benedek să dea citire scrisorilor de demisiune.

Benedek citește întâi scrisoarea lui Justh:

— Fiindcă partidul independent 48-ist din încrederea căruia am ocupat scaunul președințial azi nu mai formează majoritatea în Cameră, demisionez din postul de președinte. Făcând aceasta, mulțumesc on. Camere pentru încrederea ce a pus în mine.

Furtunoase aplauze din partea partizanilor lui Justh, în vreme ce cei din stânga strigă:

— Bucuros! De te ai fi dus de mult!

Se citesc apoi scrisorile cu text identic de demisie a vicepreședinților Batthányi, Mérey și a chestorului Leszkay, primite asemenea cu aplauze.

Hock János: Întrebarea e, le primim ori nu? Chestorul însă nu poate demisiona înainte de a fi cel nou ales. (Aprobări).

Președintele de vârstă: Camera ia la cunoștință demisiunile, chestorul însă rămâne.

Justh sărbătorit.

În momentul acesta intră în sală Justh. Partizanii în fac colosale ovații.

— Pfu! — strigă deputatul Okolicsányi dela constituționali.

— Kuss! — îi răspund ai lui Justh.

Tărăboi câteva minute.

Restabilindu-se liniștea președintele înștiințează că cei din partidul kossuthist depun mandate le lor de membrii în comisii.

Deputații Petrogalli Oskar și Tolnaj Lajos își anunță în urmă demisia prin scisoare. (Zgomot).

Camera ia la cunoștință demisia. Președintele de vârstă prezintă dispozițiile și scriptele președințiale, pe când deputații așteaptă enervați desfășurările, ce au să urmeze.

Apare deputatul Szappanos, care e aclamat.

Ziua alegerii președinților.

Președintele de vârstă anunță, că alegerea de președinte și de vicepreședinți este fixată pe ziua de 18.

— Pe mâne! — strigă dreapta.

Rakovsky István spune, că alegerea aceasta e cea mai urgentă, propune deci, ca să se efectueze mâne. (Aprobări).

— Să restituim plata vicepreședinților! — strigă partizanii lui Justh.

Nagy Ferencz se alătură la aceasta propunere. (Zgomot continuu).

Contele Batthányi: În timpul din urmă majoritatea aliată spunea că nu e la loc munca grabnică. (Zgomot). Dacă într'adevăr vrea să muncească, atunci bine, el se învoește, să se facă mâne alegerea.

Să auzim pe oratorul partidului lui Kossuth — pe Holtsy — strigă partizanii lui Justh.

Se cere pauză de cinci minute și se încuviințează.

Just și partidul stângii.

Pe culoare se discută cu aprindere atitudinea stângii extreme, care încă nu s'a decis să se alipească la una din cele două sciziuni.

— Iar am rămas singuri, noi, kuruczii — zice Justh către aderenții săi în aprobarea zgomotoasă a acestora.

— Haideți înapoi, continuă el, să luptăm împreună pentru banca independentă!

Stânga extremă ar fi dispusă să facă acest pas, dar bătrânul Szappanos și săcuiul Nagy György își regretă șefia.

Mâne alegere nouă.

După pauză se redeschide ședința și după ce și Batthyányi primește propunerea lui Rakovsky votarea e superfluă.

Președintele de vârstă anunță deci, că proxima ședință se va ține mâne, și în aceeași zi se vor face și alegerile de președinți. La ora unsprezece s'a sfârșit ședința.

Din postumele lui Ibsen.

Trei ani după moartea scriitorului H. Ibsen apar în Cristiana și în Berlin patru volume din scrierile sale postume, menite să pună într'o lumină mai sigură operele sale înaintate prin chiar însemnările sale juvenile. Singur mărturisește în aceste însemnări că tot ce a scris sânt lucruri născute în sufletul său. Geniul său reformator n'a cunoscut legi externe ci numai drămăluirea sufletului său, prefacerea elementelor, tranziția așa zicând. El a fost singurul care ar fi fost în stare să înfrunte lumea, când era vorba de convingerile, de principiile sale.

Ibsen și-a început însemnările prin anii optzeci. O mare parte din ele sânt icoane șterse, reminiscențe din copilărie, cu sentințe naive, ușoare, dar frumoase.

Multe dintre însemnări însă cuprind schițe și note explicative pentru operele sale de mai târziu, cari azi ne pot servi ca lămuriri, cum sânt spre exemplu cele referitoare la concepția Norei:

— Roma, 19 Noembrie 1878.

Sânt două legi morale și două feluri de conștiinți: una a bărbaților una a femeilor, cari se deosebesc cu totul. În lumea de toate zilele însă femeia e condamnată la fel, după legile bărbaților. La sfârșitul piesei bărbatul nu știe ce să facă, cum ar fi bine, și ascultă numai de poririle sale, de instinctele născute, până se zăpăcește. În lumea de azi femeia nu poate fi credincioasă. Trăim o lume ale cărei legi le-au făcut bărbații, cari sânt și judecători și sfătuitori, și toate le văd prin prisma convingerilor lor, toate le judecă din punctul lor de vedere.

Femeia înșală, dar e mândră de această apucătură, căci prin ea a scăpat viața aceluia pe care-l iubește mai mult ca orice. Dar bărbatul nu vede în aceasta decât o cădere și o judecă după legile lumii, el e bărbat și judecă din punctul de vedere al genului său.

Sânt apoi note fragmentare, schițe și multe cugetări prinse din fugă.

Ibsen scria odată la Roma: Bărbați liberi! ce ironie! Aceștia nu există! Căsătoria, anumitele legături dintre bărbat și femeie au exclus până și posibilitatea existenței acestei categorii.

— E îngrozitor când vezi că medicii fac experimente în interesul științei cu animale; de ce să nu se facă aceasta cu politicianii?

Nu sânt însă toate acestea scrierile inedite ale scriitorului, căci partea cea mai mare a lor e pă-

Schuber Lajos

Szabadka, Beresényi - u. 314.

vopsitorie de primul rang și atelier de curățit hainele de mătase și fire de lână, cu putere de aburi

Primește vopsirea și curățirea de haine bărbătești și femeiești, uniforme, p-rietele de dantele și tunis, umbrele, brodării. Dantele vopsesc conform gustului celui mai rafinat, după modele. Primesc curățirea de materii de mobile atât în casă, cât și afară de casă. Mănuși de glassé și rocuri de piele se vopsesc elegant. — Hainele de doliu se vopsesc în decurs de 24 ore. — Comandele poștale se execută prompt și conștiințios

strată în muzeul din Cristiana. Și e un act de pietate pentru decedatul scriitor, că i-s'a lăsat pentru vremuri mai bune răsfoirea prăfuitelor bracuri de manuscrise, ce zac închise în vasterile sale ale muzeului nordic. Ibsen, această »stea a nordului« avea în viață o oroare ca cineva să-i pătrundă hojește în suflet; să scurme și să vadă prin ce sbucium și ce transformări au trecut lucrările sale înainte de a le turna în forma lor concretă. Poate acesta e motivul că, nici despre ultima scriere a poetului nu s'a vorbit nimic.

S'au cules însă în schimb toate datele asupra copilăriei și vieții lui ca tînăr scriitor. Nu s'a dat însă nimic din notele referitoare la viața lui familiară, poate din considerație pentru văduva poetului, care trăiește încă. De altcum se știe, că Ibsen n'a trăit o viață fericită și au suferit amândoi în urma acestei alegeri nenorocite. Cine a cetit pe Borkmann poate ușor distinge că în viața scriitorului erau amestecate două femei și poate ghici fatalitatea vieții sale: una de care l legase soarta, rece, cumpănită, cuminte, pe care n'o mișca nimic, care nu-l înțelegea; cealaltă pe care o pierduse și pe care o găsești în toate scrierile sale, bună, blândă și împăciuitoare, după care el zadarnic aleargă.

Tot ce a scris el nu e nimic inventat, e viață trăită, »viață revărsată«.

Hedda Gabler chiar, nu a trăit numai în lumea gândurilor lui Ibsen, ci avea, în München — poetul o cunoștea. Poate să nu fi avut același sfârșit care ni-l dă Ibsen, dar totuși ceva asemănător.

O foarte frumoasă parte a cărții sale sânt descrierile de călătorie, pe cari acest ursuz fiu al Nordului le-a făcut în faimosul Egipt, strălucita țară a faraonilor, pe vremea deschiderii canalului Suez. Dăm câteva șire din impresiile acestea,

...Era o noapte frumoasă, minunată stelele străluceau feeric în adîncul albastru. O piclă ușoară plutea prin împrejurimi, tîrîndu-se încet peste ape. În restimpuri câte o barcă luneca ca o nălucă. Departe în fund strălucea lumina roșie a unui felinar, ce lumina în noaptea neagră, prin care se pierdeau cântecele obosite ale barcașilor...

În astfel de ceasuri ai vrea să te ști împărat cu toată lumea... și văd înaintea mea pe cei rămași departe-n nord, cari își tîrăsc viața trudită și pentru cari gustarea unei nopți ca aceasta, plină de pace și împăcare ar însemna mîntuire...

Acestea le-au cules editorii postumelor lui Ibsen! Nu sânt însă nici pe departe opera lui adevărată, care-și odihnește somnul în tovărășie cu creatorul ei, cu toate acestea au un mare avantaj, căci ne pun în vedere procesul de evoluție prin care a trecut spiritul marelui scriitor.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 12 Noembrie n. 1909.

Dăruiri pentru fondul de zidire al școlii de fete din Arad.

Au mai sosit la Reuniune următoarele dăruiri:

Dna *Marilina Bocu* (lista a doua) Cor. 25.38

Dșoara *Gratiana Boneu*, Brad, dela: Victoria Obădau, Brad, 5 cor. Sabin Jula, Brad, 2 cor. George Jula, Brad, 2 cor. Dr. Cornel Glava, Brad, 5 cor. Veturia Dr. Papp, Brad, 10 cor. Traian Macavei, Buciumani, 2 cor. »Crișana« institut de credit și economii, Brad, 20 cor. Helena Dr. Buchdrucher, Brad, 10 cor. Iuliu Papp, Brad, 5 cor. Sabin Iudrieșin, Brad, 1 cor. Ion Glușa, Brad, Maria Pop, Brad, 1 cor. Valentin Isaiu, 1 cor. Aurora Șiclovan, 2 cor. Paraschiva Bolcu, Brad, 1 cor. Maria Vențel, 2 cor. Petru Cioflica, Brad, 1 cor. Avisalon Feier, Brad, 1 cor. Sofia Germân, Brad, 0.40 f. Maria I. Pop, Brad, 0.60 f. A. Bock, Brad, 150 cor. Pats, Brad, 1 cor. Harrich, Brad, 1 cor. Ioan Onea, Brad, 0.60 f. Ioan Onea, Brad, 0.40 f.

Vasile Boneu, Brad, 2 cor. Nicolae Timbuș, 2 cor. Livia Filip, Brad, 2 cor. Erusin Stanca, Brad, 2 cor. Ioan Anghel, Brad, 1 cor. Elisa Bota, Brad, 1 cor. Letiția Draia, Brad, 2 cor. Total: C. 90.50

Dna *Cristina Codreanu*, dela: Cristina Codreanu, membră pe viață 40 cor. Cristina Ispravnic, 4 cor. Livia dr. Popoviciu Chșineu, membră pe viață 40 cor. Dr. Petru Teșle, Timișoara 20 cor. Hersilia Cădăriu, învățătoare, Măderat, membră ordinară 4 cor. Aurelia Popescu, Măderat (colectă): Aurelia Popescu, membră ordinară 8 cor. Ioan Popescu 4 coroane. Melania Vancu, Măderat (colectă): Melania Vancu, membră ordinară 4 cor. Aurelia Vancu membră ajutătoare 1 cor. Aurelia Cimponeriu, Vinga membră ordinară 4 cor. Caița Tămaș, membră pe viață 40 cor. Milesa Dima, membră ajutătoare 2 coroane. Sofia Popoviciu, membră ordinară 4 cor. Lida Amar, membră ajutătoare 20 cor. Eugenia Bogdan membră ordinară 4 cor. 199.—

— **Dela societatea scriitorilor români.** Societatea scriitorilor români a decis în ultima sa întrunire lunară să dea în București către sfârșitul acestel luni o serată artistică și literară, în scopul măririi fondurilor acestei societăți.

În aceasta întrunire comitetul și a exprimat viile sale mulțămiri societății gălățene pentru căldurosul concurs, ce l a oferit scriitorilor cu ocazia audiției literare și artistice, ținută la Galați în 24 ale lunii trecute.

Au fost aleși noui membrii domnii Rădulescu-Motru, I. Slavici, N. Gane, N. Vulovici și D. Munteanu. S'a anunțat apoi, că d. L. Daș, numai face parte din societate.

— **Abonați revista »Cumpăna«!** Sântem informați din București că pela 20—25 Noembrie v., va apare acolo revista culturală, săptămânală »Cumpăna«. Ea va îmbrățișa toate problemele sociale și literare de actualitate și va fi scrisă întreagă numai de patru dintre cunoscuții noștri scriitori, anume de domnii *Mihail Sadoveanu*, *D. Anghel*, *St. O. Iosif* și *Il. Chendi*. Abonamentul, care se plătește înainte, în suma de 16 coroane anul, se poate adresa de pe acum dlui *E. Măciucescu*, București, strada Luigi Cazzavilan, Nr. 36. Această șire literară credem că va fi bine primită de publicul nostru cititor, care, cunoscând valoarea conducătorilor noii reviste și activitatea lor din trecut, nu vor întâzia a se înscrie pîntre abonații »Cumpenei«.

— **Hymen.** D. Aurel Cilniceanu, asesor controlor al Consistorului ort-romin din Arad și-a încredințat de soție, pe gingașa d-șoară Aurelia Comanicu, fiica d-lui Gheorghe Comanicu, notar pensionat și director de bancă din Veneția.

— D. Nicolau Pop și d-șoara Anița Beșă își anunță cununia care se va celebra la 21 Noembrie în biserica gr.-cat. din Enciu.

— D. Pompei Mireșan și d-șoara Valeria Nechiti, d. Alexandru Bolfa și d-șoara Elena Nechiti își anunță cununia care se va celebra la 21 Noembrie în biserica gr.-cat. din Ilva-mică.

— **Doi advocați noi în Șercaia.** În Șercaia și-au deschis, independent, cancelarie de advocat domnii Dr. Iuliu Deceanu și Dr. Ioan Neamțiu.

— **O nouă victimă.** Ni-se telegrafiază din Cluj: *Tribunalul de aici a osândit azi pe d. Ioan Mihu la 4 luni temniță și 300 cor. amendă pentru agitație săvârșită prin articolul »Pentru Crucea din Blaj« apărut în »Libertatea« din Orăștie.*

— **Groaznică nenorocire pe Dunăre.** Ieri dimineață, o groaznică nenorocire s'a întâmplat pe Dunăre în fața docurilor, din portul Brăila.

Un bac, pod de transport, încărcat cu 12 căruțe cu var, în punctul Ghecet care urma să vie la Brăila luând apă s'a răsturnat înecând toate căruțele caii, boii și cele 16 persoane cari se aflau pe pod.

N'au putut fi salvați dela moarte proprietarul bacului Stan Gheroghiu, fata Paraschiva, fiica lui Matei Barta și căruțașul N. Sandu din comuna Cârjelor.

— **Un monument pictorului Baltazar.** Un comitet compus din mai mulți artiști și amatori de artă sub președinția d-lui Al. Tzigara Samurcaș, directorul muzeului etnografic, a luat inițiativa, de a ridica un monument la groapa regretatului pictor A. Baltazar.

Pentru adunarea fondurilor necesare, comitetul a luat inițiativa de a se organiza o expoziție a operelor a tistului în sala »Ateneului Român«.

Pe lângă aceasta diferitele studii făcute de Baltazar asupra artei bizantine vor fi adunate în volum și vindute în acest scop.

— **Când te joci cu focul.** Un flăcău de 18 ani, Brăila Niculae, din apropierea Lugojului umblând cu dinamită și a ciuntit amândouă mâinile. Nenorocirea s'a întâmplat în următoarele împrejurări: Ca să facă surpriză căsenilor a așezat la un capăt și celalalt al curtei câte un cartuș de dinamită și le-a împreunat cu un fițel căruia i-a dat foc la mijloc. Unul dintre cartușe însă n'a explodat și luându-l în mână i-a zdrențuit amândouă mâinile pocnind chiar atunci. A fost transportat la spitalul din Lugoj unde i-s'au amputat amândouă brațele.

Mașină infernală în altar. Poliției din Buenos Ayres i a succes să prevină un atentat odios, care ar fi avut urmări grave, dacă nu ar fi fost zădărnicit din vreme. Pe masa altarului principal din biserica Carmel a pus o mașină infernală, un sergent însă i a ghicit intenția și s'a luat după el și l a arestat, îndepărtând bomba, care dacă ar fi explodat năruia biserica ce era plină de oameni. La secție individul a mărturisit că e anarchist rus și prin acest atentat a vrut să răsbune moartea lui Ferrer.

— **Execuția lui Ferrer pe scenă.** Nu se putea ca un moment atât de tragic să fie înmormântat pentru totdeauna între zidurile fortăreței Montjuich.

Autorii dramatici trebuiau să se alarmeze. Iute și degrabă un autor francez a pus în scenă mișcătoarea d'amă a execuției lui Ferrer, care s'a și jucat în teatrul de Grenelle din Paris.

Autorul dramei este Montehus care a jucat singur rolul lui Ferrer.

Din punct de vedere literar piesa e nulă, cu toate acestea subiectul ei fiind de actualitate, a avut un succes teribil, mai ales între populația Parisului, care a făcut atîta zgomot în jurul acestei execuții.

Fata lui Ferrer, artista Paz Ferrer care debutează pe scena unui teatru din Paris, va face un turneu în străinătate cu o societate nouă.

Dânsa a fost angajată de un impresariu neamț, care va face cu noua societate călătorii în toată Europa.

— **Premiul Nobel.** Cu toată taina ce învâluie consfătuirea asupra împărțirii premiului Nobel, pentru literatură, se crede că în acest an se va da scriitoarei suedeze *Zelma Lagerlöf*. Deja anul trecut la academia din Suedia, s'a făcut încă un compromis ca anul acesta premiul să se dea scriitoarei Lagerlöf.

— **Turburări la universitatea din Paris.** Studenții facultății de medicină dela universitatea din Paris, au aranjat o mare manifestație contra profesorului de Anatomie *Nicolas*, venit din Nancy. S'au făcut și acum un an manifestații contra profesorului, acum însă nici nu l-au lăsat să-și facă cursul de deschidere. Decanul universității n'a putut restabili ordinea, nici când a amenințat că va sista cursurile. Cauza manifestației e că profesorul trece timpul de giaba, în loc să-i introducă în partea practică a anatomiei.

Caut

un sodal

pentru prăvălia mea mixtă (Ferărie, băcănie, sticlărie etc. etc.) Postul se poate ocupa momentan.

Tot pentru prăvălia aceasta caut și

un învățăcel

să fie din casă bună, să aibă câteva clase și să știe afară de limba română și cea maghiară.

Doritorii să se adreseze la

Ioan Cutean,
comersant în Brad.

Alexandru Văleanu

magazin de mănuși, de bandaje și de pantofărie ortopedică.
Sighetul-Maramurășului.

(Mărmaros - sziget).
Plaza principală (Főter).

Beșici de gumă americane, beșici de pește — franțuzești. —
Prezervative femeiești, Clo-rapi de gumă, suspenzoare, bandaje, mănuși, bandaje „Diana“, — irigatoare. —
Execut după comandă medicală, ghețe ortopedice pentru picioare ori-cât de bolnave și dure — roase. —

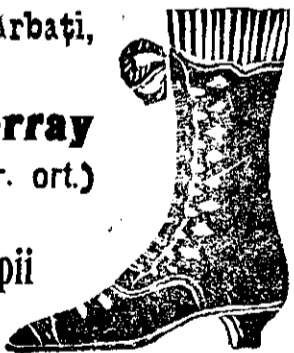

Bolezni Károly,

pantofărie pentru bărbați, femei și copii,

Arad, str. Forray
(în casa bisericii gr. ort.)

Ghete gata pentru copii
manufactură proprie.

Am onoare a aviza Onor. public ca în pantofăria mea (str. Forray în casa bis. rom.) să pot căpăta ghete pentru copii gata, făcute din cel mai bun material și pe lângă prețuri fixe avantajoase.

Mă angajez mai departe a face la comande, și după măsură orice fel de ghete pentru bărbați, femei și copii, dela cele mai simple până la cele mai fine și moderne, din material bun, execuție frumoasă și pe lângă cele mai avantajoase prețuri posibile.

Pregătesc repede și punctual tot felul de căputări și tălpălituri.

ANUNȚURI

primește administrația >Tribuna< pe lângă prețurile cele mai moderate.

Seminarul juridic în Cluj.

Malom-u. 14 (odinioară Pe'ofi-u. 18).

Pregătește în mod foarte temeinic, iute, ieftin și cu garanție pentru toate examenele numite „riguroase“ și de stat.

Imprumută notițe din cari aspirații se pot pregăti acasă și după un scurt curs de repetiție se pot prezenta la examene.

Informații prin scrisori; după dorință trimite gratis „Tájékoztató a jogi szemináriumról“.

La riguroasele de probă cotidiene poate lua parte gratis ori-cine.

TOȚI SE MIRĂ

de o pompă de mână contra focului.
E cea mai nouă invenție brevetată

Ca primul ajutor în caz de primejdie e neprețuită și pentru aceea, că are o construcție ușoară, condiționează apă puțină și o poate întrebuința ori și cine. Apoi e ușoară circa 2 1/2 kgrm. Se poate folosi și la udatul grădinilor. Prețul 20 cor. Spedarea se face numai cu rambursă. —
Cine trimite însă suma de 21 cor o primește franco. Se capătă la lini higiul

TRAXEL I.

LUGOJ, strada Nedelko nr. 17.

Oltoiuiri de struguri
expediavă, garantând de soi vită americană netedă și cu rădăcini, precum și în diferite soiuri recunoscute de trainice asortiment bogat;
Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep
proprietar: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 16. sz. (Nagyküküllő megye).
— Potiți și cereți prețuri curente ilustrate! —
Din prețul curent se pot cere scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți oel se doresc să comande pot cere mai întâiu informații dela persoanele cunoscute așa verbal ca și înscris, despre încrederea ce o pot avea în firma de sus.

STAMM EDE succesor RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin de mașini de cusut **PFAFF** de toată mărirea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de **Goarne**. Prețurile se pot solvi și în rate.

Gramofoane și Patefoane veritabile, precum și de cele fără diapazon. Teleton nr. 45. — Preț curent gratuit. —

Martin Droszt
lemnărie de mori și edificii.
Biserica-Albă, (Fehértemplom) str. Petőf nr. 63.

Se recomandă pentru lucrări de mori și de edificii cari cad în bransa lui, d. e. Construcție și reconstrucție de mori de apă, aburi și cu motor, mori înalte, semi înalte și plane, mai departe tot felul de montări complete de curățit, mașini de cernut și mașini autom tice pentru amestecarea fainei etc., se săvârșesc prompt și corespuuzător tuturor împrejurărilor.
Se primesc tot felul de mașini usate pentru renovare și reconstrucție. Tot asemenea se primesc lucrări de construcțiuni, aranjarea locuirțelor, a prăvăliilor, biurourilor și școlilor cu prețuri favorabile.
La dorință trimite desemeauri de plan și proiect de budget.

Telefon 184. Premiat de mai multe-ori. Telefon 184.

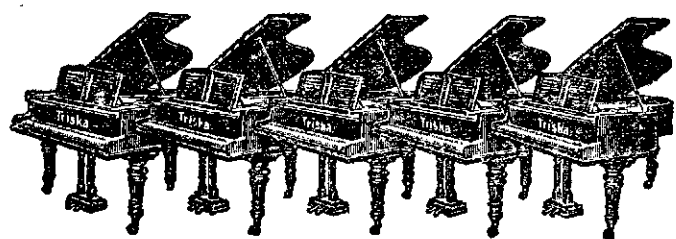
CARL PIFFL Prima fabrică de obiecte de metal

Timișioara-Elisabetin. — Temesvár-Ersébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14.

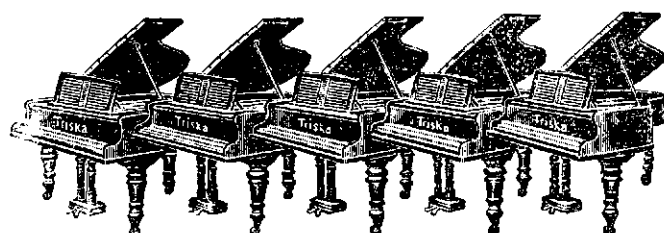
Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichigierie și anume: vane de scaldat, de șezut și pentru copii, — scaune pentru scaldat încălzitoare și vane

de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu) Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte obiecte de metal: precum ciubere, ulcioare și căni. Catalog de prețuri la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tăbliță cu numărul casei și cu numele străzii, mărei și firme de ține. Conduet pentru apă, aranjări pentru baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes“. — Acoperi de coperișe și turnuri, globuri și cruci. — Ucenici se primesc cu condițiuni bune.

FONDATE LA ANUL 1870.
Acordările și reparațiile le execută
în mod special!

la renumita firmă:

Salon vestit și magazin bogat de:

Piane,
Pianine, și
Cimbalme.

TRISKA J.
în Cluj—Kolozsvár, Séta-tér nr. 10.
Se pot cumpăra și închiria pe lângă prețurile
cele mai avantajoase.

Numai fabricate de prima calitate.

Pentru orientarea on. public dau mai la vale declarațiile de recunoștință so.ite în timpul din urmă:

Declarație.

In cursul anului 1908 am târguit două pianuri dela firmă J. Triska din Cluj și cu amândouă sunt pe deplin satisfăcut. Liniștit pot deci recomanda ori-și-cui firma lui Triska.

Zágon, 18 August 1908.

Nagy Imre
inv. de stat, cantor reform

St. D. J. Triska Cluj.

Pardon, că la șirele D-tale numai acum pot răspunde. Prin aceasta îmi exprim deplina mea îndestulare pentru pianul „Stingl” ce l-am cumpărat dela D-ta pe la începutul anului. Execuția lui adevărește mai bine priceperea și calificația D-tale specială. Intreprinderea D-tale o recomand cu plăcere tuturor cunoscuților mei.

Turda, 31 August 1908. Cu toată stima
Hirsch Bruno.

Firmei J. Triska Cluj.

Cu mulțămite recunosc, că pianul cumpărat dela D-ta, după părerea specialiștilor, în ce privește tonul, execuția, prețul adevărește soliditatea întreprinderii și toată încrederea față de firma Triska.

Dr. Békésy Károly.

Dlul J. Triska Cluj.

Și după 4 ani pot să-ți scriu, că pianul cumpărat din magazinul D-tale e și azi tot atât de bun, cu tonuri plăcute, ca atunci când l'ai trimis. Cu drept recomand deci fiecareia să cumpere pian dela D-Ta.

Cu stimă:
Szepsziszentgyörgy.

Révay Margit.

P. St. Die!

Eu care sunt specialist în muzică pot zice, că eu pianul cumpărat dela D-Ta sunt foarte îndestulat. Are tonuri foarte frumoase și plăcute pentru aceea pot recomanda și și recomand tuturor să cumpere pianuri dela firma I. Triska.

Gherla, Cu stimă:

Ioan Beran,
prof. de muzica și cant.

Magazinului de pianuri J. Triska Cluj - Kolozsvár.

Cu bucurie Vă anunț, că pianul cumpărat acum câțiva ani pe deplin mă mulțamește.

Cu deosebită stimă:

Dr. Wachsmann Ede.

On. Die Triska!

Pianul trimis de D-Ta mă satisface pe deplin atât ca execuție cât și tonul bun și frumos. Recomand tuturor.

Dej, Cu stimă:
Madam Gajzágó László.

St. firme J. Triska, Loco.

Vă anunț, că pianul cumpărat dela D-Voastră din firma Wirth Ferencz (elevul lui Bozendorf) mă mulțamește pe deplin.

Dr. Kenyeres Blasius.

Cu pianul Bözendorfer cumpărat dela firma J. Triska, nu numai eu ci și toți muzicalii cari s'au abătut prin casa mea, am fost foarte mulțumiți. Firma vrednică de toată încrederea o recomand cu toată căldura.

Cluj (Kolozsvár), Cu stimă:

Dr. Höncz,
profesor academic privat

On. firme Triska J. Cluj.

Vă aduc la cunoștință, că construcția internă a pianului meu, în urma reparațiilor și renovărilor făcute de Dv., se poate iarăși folosi perfect și pentru aceea nu pot scăpa ocazia de a nu vă exprima mulțamite și recunoștința mea.

Torda-Szentlászló. Gróf Mikés Miklós.

Firmei Triska Cluj

Prin șirele acestea Vă exprim bucuria mea pentru repararea pianului meu, în urma căreia a căpătat un ton nou și foarte meloțios, ceea ce Dv. vă servește spre laudă și onoare, iar mie-mi dă prilej a Vă exprima recunoștința și deplina mea încredere.

Korpád,
Madam Ferenczi Gyula, Boar Ana.

On. Firmă.

In epistola de ieri uitasesm să vă amintesc, că mi-a sosit pianul trimis și deja e și aranjat în salon. A sosit în condiții perfecte. E foarte plăcut tuturor, și se bucură de laudă generală.

Szamos-Újvár, 5 Iunie 1909.

Walton Robert
profesor de liceu.

On. magazin de plane Triska, Cluj.

Deși cam târziu, nu pot scăpa ocazia a nu-ți exprima recunoștința mea pentru pianul trimis. Instrumentul e inecceptionabil, are un ton foarte plăcut, iar exteriorul corespunde pe deplin. Vă mulțamesc, că fără să-l văd și așez, m'ați satisfăcut atât de bine.

Zelau (Zilah) 1 Maiu 1909.

Cu stimă Mátyás Adolf.

Firmei Triska Cluj.

Pianul a ajuns în pace. Ne-ai câștigat plăcerea generală. Vă mulțamim pentru serviciul prompt și onest.

Ioan Bucur
preot gr. ort.

Dlul J. Triska Cluj.

Cu pianul cumpărat dela D ta sunt mulțamit. Nici după expirarea unui an n'am aflat nici o smintă.

Dej, 24 August 1908.

Cu stimă
Becsky Bálint

asesor la sedria orfanală comitatensă

On. Die Triska.

Cu pianul cumpărat dela Dv. teți sunt mulțamit și ne bucurăm că ne-ai satisfăcut dorinței tuturor.

Mocs, 18 Aug. 1908.

Cu stimă

Madam Nagy Elek.

Dlul J. Triska Cluj.

Pianul trimis m'a satisfăcut pe deplin.

Zagon, 19 August 1909.

Cu stimă

Vád. Bécásy.

Dlul J. Triska, Cluj.

Recunosc cu plăcere, că pianul trimis mie e de o calitate neecceptionabilă, și pentru aceasta voi recomanda firma D-tale în jurul cunoștințelor mele.

Szilágyssomlyó, 1 Sept. 1908.

Marossy Aranka
profesoară la școl. clv.

Stim. D. J. Triska magaziner de pianuri în Cluj.

Azi mi-a sosit pianul. Sunt foarte mulțamit atât cu expunerea lui, cât și cu tonul și organizația internă. Primește Die Triska mulțamite mele, că m'ai făcut să ajung la un fabricat atât de bun. În alăturare îți trimit frachtul. Pianul de altfel a sosit fără nici o zgărietură măcar.

M-Igen, 9 Iulie 1907.

Cu stimă

Ikrlich Arnold pretor.

Dlul J. Triska, mare magazin de pianuri în Cluj.

Cu pianul cumpărat dela on. Firmă, în cea mai complectă măsură sunt mulțamit. Tonul e curat și sonor, și pe lângă că e destul de tare, e și plăcut. Stimul e și acum, după jumătate an atât de neecceptionabil, că nu am observat încă lipsa stimulării de nou. Pe baza acestor experiențe, pot recomanda firma pianurilor ori și cui.

Marosujvár, 27 Aug. 1908.

Borbély János
m. kir. mázsatiszt.

Dlul J. Triska, Loco.

Pianul numit „Wierth” cumpărat dela D-ta m'a satisfăcut în toată privința.

Cluj (Kolozsvár) 21 Sept. 1908.

Idrányl Gábor
major de artilerie.

Stim. D. J. Triska Cluj.

Pianul cumpărat la Dv. a sosit în pace și nevătămat. După așezarea lui l-au examinat și probat cunoscuții și amatorii de pian, și eu toții suntem îndestulați, atât în privința prețului, cât mai vărtos a tonului sonor și intensiv.

Sz. lágysomlyó, 17 Sept. 1908. Cu stimă
Vád. madam Bágy Sámuel.

Marelul mag. de pianuri J. Triska Cluj.

La șirele adresate mie cu plăcere Vă anunț, că pianul scurt, cumpărat dela Dv. în 1907, în toate privințele s'a dovedit pe deplin corespunzător. Fetia noastră în vârstă de 14—15 ani, care de mai muți ani învață, cântă la el cu multă desfătare, totdeauna spre marea noastră bucurie și mulțamire.

Dej, 21 Aug. 1908.

Páll
jude de tribunal.

On. Die!

Cu pianul procurat dela D-ta, de un exterior estetic, sunt pe deplin mulțamit. Pentru tonul plăcut, frumos și puternic, recomand ori-și-cui firma D tale.

Bistrița (Besztercze) 20 Aug. 1908.

Madam Garabet Bálint.

O. D. J. Triska Cluj.

După folosință de un an, sunt mulțamit cu pianul numit Wirth, cumpărat dela D-ta. Tonul fin, trăinicia corzilor, estetica externă, dar în deosebi construcția solidă internă ridică pianul și peste cele alese la locul prim. Deci, atât pentru calitățile acestea, cât și pentru îngrijirea și jingășia cu care sunteți la împachetarea și spedarea pianurilor, Vă exprim deosebita mea recunoștință.

Deva, 19 Aug. 1908.

Hajduczky Józsf
director de baș

Nou atelier de fotografiat în Cluj,

Kolozsvár, Mátyás Király-tér 25.

Lângă apotheca lui Hintz.

Am onoare a aduce la plăcuta cunoștință on. public, că mi-am deschis **nou atelier de fotografiat** în piața Mátyás Király 26 și e aranjat după recerșțele timpului modern, provăzut cu cele mai noi mașinării și la dispoziția on. public. — În atelier se pregătesc fotografiile protalbin, lucii și matt, — chipuri de platin, aquarel, pigment și argint brom. — Recomand în deosebi speciile mele fotografii de copii, pentru cari la expoziția regnicol'ară am fost distins cu medalia de aur. — De altceam pregătesc și tablouri, grupe e.c. în execuțiile cele mai noi și moderne.

Atelierul e deschis și în duminică și sărbători.

Cu deosebită stimă:

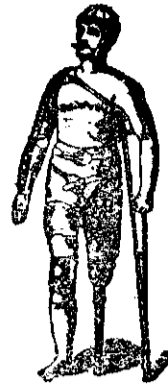
Csizhegyi Sándor, fotograf.

Vitárius Sándor

măiestru de mânășeril și bandage în Debreczen, Szent Anna-ut 1.

Recomandă în atenția dlor medici și a onor. public prăvălia sa provăzută cu tot felul de **bandage artificiale**. — Ține în magazin **cărje** mecanice, picioare și mâini artificiale, bandage pentru herai și pântece, cari sunt mai bune și mai corespunzătoare timpului prezent. — Toste în

propria manufactură. O experiență câștigată pe terenul Ortopediei în primele fabrici speciale ca cele din Frankfurt, Hamburg, Bruxelles, Viena și Beraș, mă pun în plăcută poziție, ca pe on. mușterii, să-i pot servi și la cele mai ginzășe și complicate ordine și pretenziuni medicale.

Mănuși, și tot felul de instrumente din piele și cauciuc pentru îngrijirea bolnavilor, din cea mai bună calitate, și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

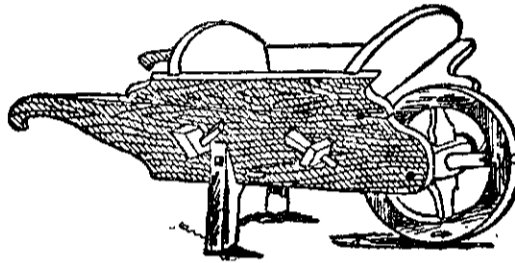
Specialități de gumă veritabile americane și franceze „Grizelda“, „Salome“, „Kleopatra“. Pessarii. Toate acestea, plătibile și în mărci, se expediază sub cea mai strictă discrețiune cu prețuri ieftine.

VENZEL GYÖRGY,

FABRICĂ DE LEMNĂRII ÎN

ZEIDEN — FEKETEHALOM (lângă Brașov).

Unealta bună e 1/2 lucru!

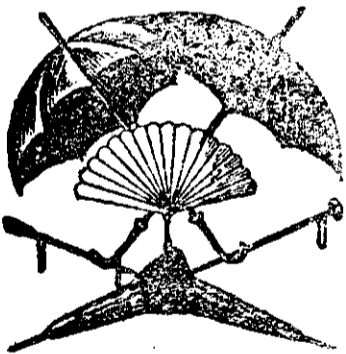

Se fabrică lavite pentru gilit, din cel mai bun material de lemn și I-ma de fier, mai departe roabe pentru căratul petrușului și săpători, pe lângă garanția toată bucată cu cel mai moderat preț. — — —

Preț-curent, celor ce se provoacă la această — — foarte li-se trimite gratis-franco. — —

Reparaturile se execută prompt și conștiințios.

TH. SCHMIDT — mai nalnte —
väd. Fried. Klein
fabrică de parasoale în
Sibiu — Hermannstadt, Reisporgasse 7.

Mare asortiment de **parasoale, ploiere, și entuotcas**

(pentru ori-ce ocaziune) dela cele mai ieftine până la cele mai fine. Magazin bine asortat de materii de mătasă pentru umbrele și ploiere, jumătate-mătasă și bumbac de calitate excelentă pentru pregătirea și și îmbrăcarea lor.

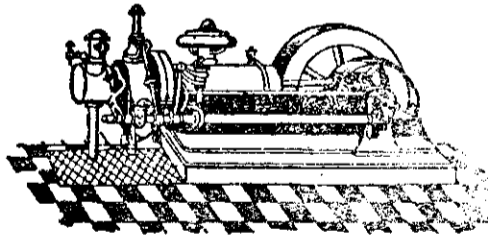
Reparaturile se execută prompt și conștiințios.

Ferdinand Saller

stabiliment de mașini, motoare și automobile.

Sibiu, Franziskanergasse 6.

Se execută orice reparații de motoare cu benzină sau cu ulei. Garantez întrebuințarea minimală de material și prestație maximală. — Construiesc **motoare nouă de benzină dela 2 la 6 HP.** puterea cea mai ieftină pentru industrie și agricultură, stabile sautransportabile. — Toate reparațiile atingătoare de ramura mașinelor să execută în mod special și ieftin.

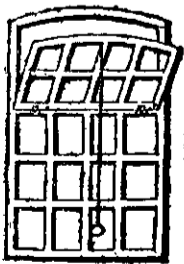

Cele mai bune referențe.
Prețurile ieftine.
Serviciu solid.
Fac reparații de automobile și de biciclete.

GEORG MÜLL & BRUDER,

lăcătar mașinist și de edificii în ZEIDEN — FEKETEHALOM.

(Lângă Brașov).

Avem un atelier bogat asortat și pe care l-am instalat conform eeriștelor moderne și l-am înzestat cu puteri excelente de muncă. Primesc ori-ce fel de construcții aparținătoare acestei branșe, precum: **tot-felul de lucrări de edificii**, portaluri, schele și gratii de fier, îngrădiri de fier la coridoare, și balcoane, geamlucuri, uși ferestrii de fier, îngrădiri de fier la morminturi, fntini săritoare și ori-ce lucrări de fier și de bas-relief. Apoi executăm tot-felul de **îngrădiri cu sîrmă**, saltele de sîrmă la pat (madrături), și primim spre renovare tot felul de mașinării economice, executate prompt, perfect, estetic și cu prețurile cele mai moderate.

Tot felul de mașinării economice de la noi se pot procura în cele mai avantajoase condițiuni.

Comandele din provincie se execută prompt.

Schimbare de prăvălie.

Avem onoare a încunoștința on. public din loc și jur, că **mi-am transpus prăvălia de șpiterii și confitură în locul primit dela Karácsonyi Antal numit „La câinele negru“**

în colțul străzilor Rákóczy și Hunyady.

Rugând și pe mai departe binevoitorul sprijin al on. public, cu distinsă stimă

Färber Lajos és Testvére.

● Artefactele de Granit ●
● și peatră de Var. ●

Knotl József, Majdán.

● Prima fabrică Lugoșană de Cement și ●
● Intreprindere pentru lucrări de Beton. ●
● Intreprinzător de clădire. ●
● Telefon nr. 119. ●

● Cancelaria Fabricii de Cement și clădire: ●
LUGOȘ, str. Buziașului, vis-à-vis de casa vamei.

● Artefactele mele sunt aranjate cu ●
● cele mai nouă mașini sfărâtoare, ●
● prelucrătoare și lustruitoare de ●
● piatră și întreprind ori-ce lucrări ●
● de pietrărie în granit sau în ●
● platră de var. Pe comande furnizez ●
● în cel mai scurt timp pietrii și iespezi ●
● de piatră prelucrate. Lucrări de ●
● sculptorie se pregătesc după desem- ●
● nuri cu cea mai mare punctualitate. ●
● Furnizez: bolevani, piatră cloplită, ●
● prund de granit și sfărâmături de ●
● granit pentru prunduire de drum, ●
● precum și la tot felul de lucruri de par- ●
● dositor, pietrii de acoperit și mărginit. ●

RUDOLF CZECK : urmașul lui :
Julius de Molnár

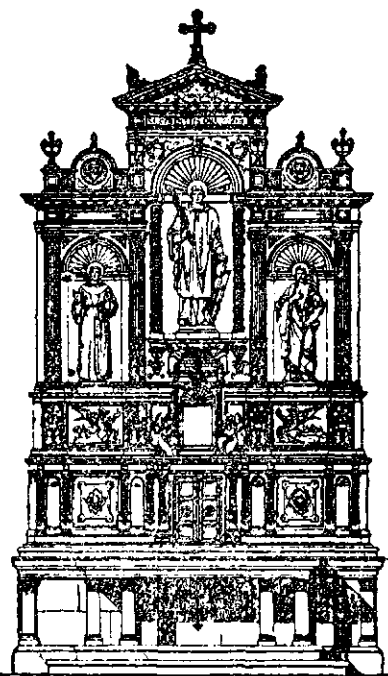
SIBIU (NAGYSZEBEN) Grosser Ring Nr. 19.

— Execută toffelul de icoane artistice. —

Platinatipia icoane simple mici și până la mărime naturală. — Picturi renumite cu ulei în toată mărimea, după orice fotografie mică. —

Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimei este primul. Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios. —

Prețuri moderate. Cu deslușiri servesc bucuroși.

Cel mai mare institut de industrie artistică bis. din Ungaria.

Lewisch Robert

sculptor și arhitect de altare

— Szombathely. —

Face tot felul de mobilier de biserică, așa ca :

Iconostase și altare — statul de piatră și lemn —
anvoane și scaune de spovedanie — sicriul Domnului,
grotă Mariei de Lour — cristelnițe, icoane
de stațiune — sculptură în relief sau pictură —
strâni — pictură de biserică și altare.

Renovează în stil altare vechi, anvoane și statul, aurește și marmorează.
Preț-curent, proiect de buget și planuri gratis. Dacă sunt chemat pentru
examinarea lucrului, mă duc ori-unde pe cheltuiala mea proprie.

Cea mai convenabilă sursă de cumpărat
este prăvălia de oroloage și giuvaergicale

HEGYESI

LUGOȘ, Izabella tér (Palatul băneli)
„POPORUL”
Telefon nr. 202.

Mare depozit de oroloage »OMEGA« veritabil
și SCHAFSHAUSEN de aur
și argint, obiecte pentru
masă de argint greu veri-
tabil și din argint de China
precum și obiecte de lux.
Mare asortiment de cadouri
ocasionale. — Prețuri ieftine.
Roagă sprijinul onor. public
cu deosebită stimă Hegyesi,
giuvaergiu.

Decorat cu medalie de Argint la Expoziția Română, București 1906.

Onorat Cler român !

Am onoare a aduce la cunoștința mult onoratului Cler
Român că, la cererea mai multor domni preoți, cari din inimă
curată doresc sprijinirea meseriașilor români, mi-am provăzut
subscribul, depozitul meu cu tot felul de

● **Pălării preoțești** ●

pe cari la comandă, le trimet ori și unde pe lângă prețurile
cele mai convenabile. În deosebi recomand modelul nou de
pălării de mătase (păroase) făcut de mine după gustul dlui
Dr. Miron E. Cristea, care model prinde bine ori-ce față. Cu
permisiunea Domniei Sale l-am și numit

„Model Dr. Cristea“.

Este frumos, elegant și de sigur va satisface gustului fiecărui
Domn preot acest dragălaș model.

Tot odată fac cunoscut Onor. Cler Român, că acest
adevăratul „Model Dr. Cristea“ numai la mine se poate
procura, căci nici nu le este permis la alte firme al face acest
model ci numai mie singur, cumpărând dela alte firme străine
aceste pălării va fi numai imitații atât în calitate cât și în
format. **Prețul 9 cor. 40 fl.**

Pălării preoțești linse calitate fină 7 cor.
Cutia și porto 1 cor. 20 fl., trimit ori și unde cu rambursă sau
primind banii înainte, neconvenindu-i vreunui domn preot, pă-
lăria primită se poate înapoia, și momentan restitui paralele.

Fesuri preoțești pentru iarnă, prețul 5 cor.

În speranță că onor. Cler Român va da sprijinul cu-
venit unicului pălărier român, și va cumpăra mai bucuros dela
firmă română ca dela firme străine, semnez

Cu deosebită stimă :

A. Meșotă,
pălărier român.

Brașov, str. Orfană 3.

**Este foarte
importantă**

pentru bolnavi și reconvales-
cenți folosirea excelentului
întăritor de mușchi și oase

pesmetul nutritor Tropon
(Tropon Nähr-Zwieback)

pregătit din albuș de ou. —

— Se află de vânzare la : —

FRIEDRICH SCHIEB
Sibiu — Nagyszeben
— Elisabethgasse Nr. 12. —